

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3338/2021. (VII. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.044/2019/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Biczó László ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Abtv. 27. § alapján – a Kúria Pfv.I.21.044/2019/12. számú ítélete, a Debreceni Törvényszék 2.Pf.20.164/2019/5. számú ítélete és Debreceni Járásbíróság 56.P.20.415/2016/64. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] 1.1. Az ügy előzményei szerint az 1990-es években több alkalommal felosztásra került egy külterületi, több mint 46 ha területű ingatlan. Az I. és a II. rendű felperesek a földkiadó bizottság 1995. augusztus 3. napon kelt határozata értelmében és a tulajdonostársakkal kötött egyezség alapján 31,61 aranykorona értékű termőföld tulajdonjogát szerezték meg az ingatlanból. A határozat nem utalt arra, hogy a szóban forgó területet a földrésztlet milyen művelési ágú, melyik alrészlete terhére kell természetben kialakítani. Az I. és II. rendű felperesek a határozat kézhezvételét követően 1995-ben és 1996-ban több mint 9 hektár erdőt telepítettek a felosztásra kerülő ingatlan egy részére. Ezt követően az ingatlant többször megosztották, illetve a létrejött új ingatlanok más személyek tulajdonába kerültek.
- [4] Az I. és II. rendű felperesek 1998 tavaszán a művelési ág megváltoztatása iránt indított eljárásban megvalósulási tervet készítettek, amely során szembesültek azzal, hogy az általuk erdősített terület határvonala nem egyezik a tulajdonukat képező ingatlan térképi ábrázolt határvonalával, az átnyúlik egy másik ingatlan területére. Ezt követően a megvalósulási vázrajz ingatlannyilvántartási átvezetésére nem került sor a korábbi I. rendű alperes hozzájárulásának hiányában.
- [5] Az I. és II. rendű felperesek kérelemmel fordultak a földhivatalhoz az ingatlan-nyilvántartás természetbeni állapotnak megfelelően történő kiigazítása érdekében, kérelmüket azonban a földhivatal – megismételt eljárásban – első- és másodfokon is elutasította, valamint a jogerős határozat bírói felülvizsgálata iránt előterjesztett kereset sem volt eredményes, azt a megyei bíróság ítéletével elutasította.
- [6] A felperesek 2008. november 18. napján terjesztették elő keresetüket, mely kereseti kérelmükben az ingatlan-nyilvántartási térkép kiigazítását kérték oly módon, hogy azok a tényleges birtokviszonyoknak megfelelőek legyenek. Arra hivatkoztak, hogy a földkiadó bizottság határozata alapján átvezetésre került munkarészek nem vették figyelembe az I. rendű és II. rendű felperesek által telepített erdőt, a földhivatal pedig anélkül vezette azt át, hogy meggyőződött volna a vázrajzban foglalt és a természetbeni állapot egyezésének hiányáról. Ez pedig azt eredményezte, hogy az erdő egy része a nyilvántartás szerint az indítványozó II. rendű alperes tulajdonában áll.
- [7] A járásbíróság az I. rendű alperes halála után folytatódó perben hozott ítéletével a keresetet elutasította, ítéletét a másodfokú bíróság pedig helyben hagyta, hangsúlyozva, hogy a földkiadó bizottság eljárását a kiigazítási per bírósága nem vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria végzésével a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította. Végzése indokolásában rámutatott: a felperesek csak a jogorvoslati határidők lejárta után szembesültek azzal, hogy a természetbeni és a térképi határok nem azonosak és helytállóan hivatkoztak a földhivatal helyszíni ellenőrzési kötelezettségének elmulasztására. A jogosultak egyezségének alapulvételével kialakult természetbeni állapottól nem lehet eltekinteni, az eltérésről azonban a földhivatal a helyszíni ellenőrzési kötelezettség elmulasztása miatt nem szerzett tudomást.

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével elrendelte a térkép kiigazítását az érintett ingatlanok vonatkozásában, az indítványozót ennek tūrésére kötelezte és megkereste a földhivaltal a változás átvezetésére. Az elsőfokú bíróság ítélete indokai között kifejtette, hogy bár az I-XI. rendű felperesek részben valóban eltértek az erdőtelepítési tervtől (szántó helyett legelőre is kiterjesztve a telepítést), az így kialakított természetbeni állapotot az ingatlan-nyilvántartási határvonalak megállapításakor a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 13. § (2) bekezdése alapján figyelembe kellett volna venni. A földhivatal elmulasztotta a helyszín ellenőrzését, így fordulhatott elő, hogy a felperesi erdő egy részét „betérképezték” az indítványozó tulajdonában álló ingatlanba. A térképészeti hiba kijavítása a földhivatali eljárásokban nem történt meg, a kialakult helyzet azonban sértette az érdekeiket, ezért a felperesek alappal pereltek az ingatlan-nyilvántartás kiigazítása iránt. Az elsőfokú bíróság az értékkülönbözlet mértékére is kiterjedően lefolytatta a Kúria által előírt bizonyítást, és arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó terhére felperesi többlet-használat nem áll fenn, így értékkülönbözlet fizetésének sincs helye, mert a térkép kiigazítása a felperesek gazdagodását nem eredményezte.
- [9] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság helybenhagyó ítélete indokai között pontosította a döntés alapjául szolgáló jogszabályhely megjelölését, egyebekben egyetértett az elsőfokú bíróság indokával. Rámutatott, hogy a hatályon kívül helyező végzésében a Kúria állást foglalt a jogalapról, a földhivatal mulasztása közigazgatási eljárásban nem volt orvosolható. Mindezek ismeretében az elsőfokú bíróság a határvonalakat helytállóan tisztázta a természetbeni állapot figyelembevételével, és annak megfelelően, az irányadó jogszabályi rendelkezésekre tekintettel határozott a térképi határvonalak kiigazításáról.
- [10] A jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az indítványozó annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. A jogerős ítélet álláspontja szerint az Alaptörvény XIII. cikkét, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 5. §-ában foglalt közhitelesség elvét, az Inytv. 62. § (1) bekezdésének d) pontját és (2) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 4. § (4) bekezdését és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdését sérti.
- [11] A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nem volt alapos. Az indítványozó felülvizsgálati érvelése túlnyomórészt a Kúria korábbi hatályon kívül helyező végzésében kifejtett, már nem vitatható indokokkal volt kapcsolatos. Emellett a Kúria kiemelte a következőket. A perbeli jogvita lényege abban állt, hogy a termelősövetkezeti részaránykiadás kapcsán a táblák felosztásakor, térképezésekor és mindezek bejegyzésekor figyelembe kellett-e venni a természetbeni állapotot vagy sem. A tulajdonszerzés előzménye tehát a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény alapján elvégzett részaránykiadás volt, a jogosultak azonban ezt követően egyezséget is kötöttek a tulajdonukba kerülő földterületekről, és mindezek után került sor a korábbi termelősövetkezeti földterület felosztására és a változások ingatlan-nyilvántartási átvezetésére. Ahogyan arra a Kúria a korábbi hatályon kívül helyező végzésében rámutatott, a folyamat eredményeként ingatlan-nyilvántartási „típusváltás” is történt: az aranykoronában nyilvántartott termelősövetkezeti tábla helyett új, korábban nem létező ingatlanok jöttek létre. E folyamat sikeres végigvitele a résztvevők együttműködésének, az egyes szakaszokra irányadó jogszabályok helyes alkalmazásának követelményét rója mind a jogosultakra, mind a hatósági szereplőkre, a sérelmes bejegyzéshez vezető okok feltárása pedig meghaladja a közigazgatási eljárás kereteit.
- [12] Ahogyan azt a Kúria a hatályon kívül helyező végzésében ugyancsak hangsúlyozta, a perbeli eset abból a szempontból is speciális volt, hogy bár a tulajdonszerzés hatósági határozaton alapult, új ingatlan kialakításával is járt, ezért a földhivatal eljárása nem lehetett mechanikus, mint általában a hatósági határozattal történő szerzések esetében, ahol többnyire elegendő a határozat pontos végrehajtása: új ingatlan kialakításakor figyelemmel kell lenni az Fttv. 13. §-ára, amely – meghatározott körülmények fennállása esetén – a természetbeni állapotra helyezi a hangsúlyt.
- [13] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria, a törvényszék és a járásbíróság ítélete ellentétes az Alaptörvény XIII. cikkével.
- [14] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XIII. cikkének sérelmét jelentette az, hogy az alapügyben eljáró bíróságok jogerős ítéletükkel – törvényi felhatalmazottság nélkül – korlátozták az indítványozó tulajdonhoz való jogát, annak egy részét, közel 2,5 ha mértékben elvonták ingatlan-nyilvántartási térkép kiigazítása jogcímen. Az indítványozó részére ezért kártalanítást nem állapítottak meg, ingatlan-nyilvántartásban bízva jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogát sértették.

- [15] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [16] Az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, mivel az indítványozó részére a támadott bírósági döntést, a Kúria Pfv.I.21.044/2019/12. számú ítéletét 2020. szeptember 7-én kézbesítették, az alkotmányjogi panaszát pedig 2020. november 4-én terjesztette elő.
- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogsultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit (XIII. cikk), a támadott bírói döntéseket, a Kúria Pfv.I.21.044/2019/12. számú ítéletét, a Debreceni Törvényszék 2.Pf.20.164/2019/5. számú ítéletét és Debreceni Járásbíróság 56.P.20.415/2016/64. számú ítéletét, továbbá az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [18] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [19] Az Alaptörvény XIII. cikkének állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezi ki az eljáró bíróságok döntésével, azok indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és azok indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a tulajdonhoz való jog megsértésének kételye nem merül fel.
- [20] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XIII. cikk állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. július 6.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1949/2020.

